

Η ΦΙΛΟΘΟΓΙΑ ΤΩΝ ΓΕΙΤΟΝΩΝ ΜΑΣ

ΤΗΣ ΔΙΑΗ ΝΙΚΟΔΕΣΚΟ

# Ο ΡΟΛΟΓΑΣ ΚΙ' Ο ΠΑΡΑΓΥΙΟΣ ΤΟΥ

(Ρομανικό Διήγημα)



μάτματα Γιάνκο ήταν ο ρολογάς ενός μικρού μοναδικού χωριού, με κάτασπρα σπιτάκια, στολισμένα από λουλουδόκητους. Το μαγαζί του ρολογά βρισκόταν μέσα στο σπίτι του, σ' ένα δωμάτιο πάντα γεμάτο από πετεινάρια και κόττες. Πάνω από την πόρτα του, ο μάτματα Γιάνκο είχε κρεμάσει αντί για επιγραφή ένα τρετάτο ρολόι, που έδειχνε έξιωσι τέντε χρόνια τώρα την ώρα. Οι κάτοικοι του χωριού κανόνιζαν, με τυχρή εμπιστοσύνη, τα ρολόγια τους, σύμφωνα με

το ρολόι του Γιάνκο. Ο ρολογάς, καθισμένος σ' ένα σκαμνί μπρός στο τραπέζι του και κοντά στο παράθυρο για να βλέπη καλύτερα, έννοιθε την καρδιά του να γεμίζει περηφάνεια... Δεν ήταν υψηλά αλήθεια οι χάρις στην τέχνη του, όλοι οι συγχωριανοί του ξιτυνούσαν μόλις σήμαινε το ρολόι του ξη φορές για να συνεχίσουν τη ζωή και την εργασία τους, ρυθμισμένη από τις ρόδες και τα ελατήριά του.

Ο μάτματα Γιάνκο δεν καθόταν ούτε μία μέρα άργός. Το μαγαζί του ήταν πάντοτε γεμάτο ρολόγια λογίων-λογιών, που του πήγαιναν να τα επιδιορθώση. Το θεωρούσε ζήτημα τιμής να τα φτιάξη και να τα παραδώση την ώρισιμένη ώρα. Ποτέ δεν παρανοήθηκε κανένας πελάτης, διότι ο μάτματα Γιάνκο του καθιστούσε το ρολόι του. Άπειαντίας, όλοι τον εργαζομίζαν για την τάξη και την ακρίβειά του. Και συχνά έλεγαν:

— Θα κρατήσω το λόγο μου, καλύτερα απ' ό Γιάνκο ο ρολογάς.

Να γιατί ο γέρος, που ζούσε ολομόναχος, είχε τη συνείδησή του ήσυχη και δεν ντροπαλού κανένα άνθρωπο...

\*\*\*

Μία μέρα, κάποιος χτύπησε την πόρτα του μάτματα Γιάνκο. Ο ρολογάς άνοιξε και είδε μπροστά του ένα άγνωστο δεκατριάτων έτος.

— Έχεις κανένα ρολόι να σου φτιάξω; το ρώτησε.

— Όχι! Ήρθα να πιάσω δουλειά κοντά σου! το αποκριθήκε θαροστά ο μικρός.

— Μά γώ δεν έχω ανάγκη βοηθού... Τα μάτια μου, δόξα σοι ο Θεός, βλέπουν ακόμα καλά.

— Το ξέρω, άφεντικό. Θέλω, όμως, να μάθω την τέχνη, για να γίνω ένας μεγάλος ρολογάς, όπως έσύ... Είμαι πρόθυμος κ' εργατώ. Υστερ' από ένα χρόνο, θα μπορώ και γώ να φτιάχνω τα χαλασμένα ρολόγια...

— Μέσα σ' ένα χρόνο, είπες; Πώς σου πέρασε ή ιδέα, παιδί μου, διότι η τέχνη μου είναι τόσο εύκολη; Και, πρώτα απ' όλα, πως φαντάστηκες ότι θα κάτσω εγώ να σου μάθω τη δουλειά μου...

— Μά...

— Μάθε, παιδί μου, ότι έχω δεν θέλω να γίνω μαθητής... Δεν θέλω να θυγ' άλλος τεχνίτης σάν και μένα... Θέλω, όταν πεθάνω να με θυμούνται συχνά οι συγχωριανοί μου και να λένε: «Τον καιμένο τον μάτματα Γιάνκο, καλή του ώρα εκεί που βρισκείται!...» Άγ! αυτός μονάχα ήξερε να φτιάχνει ρολόγια!... Κατάλαβε, μικρό μου; Και τώρα, πήγαινε από εκεί που ήρθες!...

Ο μικρός όμως έτεινε:

— Μην είσαι κακός, άφεντικό! Είπε. Ή μητέρα μου είναι χήρα και έχει τρία άλλα παιδιά, μικρότερα από μένα... Αφού δεν με θέλεις μαθητή σου, κόττησε με το γλαύχιστον κοντά σου για ύπνο...

— Ο ρολογάς σκέφτηκε λίγο και ύστερα ψιθύρισε: — Αφού είσαι φτωχό παιδί, σέ κρατώ κοντά μου... Τη μέρα όμως που θα δώ δι πώς να μάθης την τέχνη μου, θα σέ δωίσω άμέσως! Σίμφωναν;

\*\*\*

Πέρασε ένας χρόνος. Ο μικρός Δήμος—έτσι τον έλεγαν τον παραγιό του Γιάνκο—ζούσε στη σκιά του άφεντή του, φροντίζοντας μονάχα για το νοικοκυριό. Όταν ο ρολογάς ξενιχτούσε για να επιδιορθώση ένα ρολόι και να το παραδώση την ώρισιμένη ώρα, εμπιστευόταν στον ύπνορήτη του τις ρόδες, για να τις καθαρίση.

Συγχρόνως όμως παρακολούθησε με μεγάλη προ-

σοχή τον κύριό του κ' έβλεπε πως ξανάδινε ζωή στις χαλασμένες μηχανές.

Και ύστερα, όταν ο ρολογάς πήγαινε να κοιμηθή στο διπλανό δωμάτιο, ο Δήμος, με την πρόφαση ότι ήθελε ν' άποτελειώσει τη δουλειά που του είχε αναθέσει, ξενιχτούσε στο μαγαζί, σκαλίζοντας τις μηχανές των ρολογιών και προσπαθώντας να μάθη πως επιδιορθώνονται...

Ο μάτματα Γιάνκο εύρισκε παρόξενο—και λίγο ύποπτο—τόν ύπερβολικό αυτό ζήλο του μικρού ύπαλλήλου του. Και καθώς όταν από φυσικό του δόξατος, συχνά έκανε τη σκέψη:

— Αυτός ο μόντης θα έξαφανιστή καιμιά μέρα, παίρνοντας μαζί του και κανένα χρυσό ρολόι!...

\*\*\*

Το φθινόπωρο, με τις σιτίσιες βροχερές μέρες και με τ' άτέλειωτα ξενύχτια κοντά στη φωτιά, έκανε το ρολογά να γνωριστή καλύτερα με τον παραγιό του.

Μία μέρα, κατά τα τέλη του Νοεμβρίου, τέσσερες μαζί πελάτες, που είχαν έρθει από ένα κοντινό χωριό, έφεραν στο μάτματα Γιάνκο να έπισκευάση δυό ξιτυνητήρια και δυό ρολόγια του τοίχου. Τά ήδελαν την μελεπομένη το πρωί.

Ο γέρος, βέβαιος ότι θα προλάβαινε να τα έπισκευάση, τοξ άνοκρίθηκε:

— Μεθαύριο, στις όχτω το πρωί, θα είναι έτοιμα!

Κι' άμέσως στρόφηκε στη δουλειά.

Έλιωσε τις μηχανές με προσοχή και χαρά, βάζοντας ένα φακό στο μάτι του, τις έξετάσε όπως ένας γιατρός κοιτάζει τον άρρωστό του. Κι' όταν κατάλαβε για ποιο λόγο είχαν σταματήσει τα ρολόγια, έστριψε ένα τσιγαράκι, χαμογελώντας από εγχαρίστηση, προήτανος για την παρατηρητικότητα του.

Πέρασαν ή πρώτη και ή δεύτερη ημέρα.

Τά δυό ξιτυνητήρια είχαν πιά έπισκευασθή και γέμναν το μικρό κατάστημα με τα ριθμικά τους τίξ—τάξ.

Τά χρειαστά όμως ρολόγια κούρασαν πολύ τον μάτματα Γιάνκο. Τό ένα που χτυπούσε σάν καμπάνα εκκλησίας, δεν έννοιούσε να επιδιορθώθη. Μά και το άλλο, που έδειχνε κάθε ώρα με το τραγουδι ενός κοίτου, που έβγαινε απ' το κλωβί του, είχε σταματήσει για καλά.

Είχε νυχτώσει πιά, το πρωί θα ξιμύρουνε ή τρίτη ημέρα κι' ο ρολογάς δεν είχε φτιάξει ακόμα τά ρολόγια. Δεν είχε φάει καλά εκείνο το βράδυ, γιατί ή μόνη του σκέψη ήταν πώς να παραδώση την εργασία την ώρισιμένη ώρα.

Έλιωσε και πάλι τις μηχανές των χρειαστών ρολογιών, για να τις ξανακινήση. Μά έξαφνα, εκείνη τη στιγμή, τον έπιασε μια ζαλάδα. Είδη τότε πως δεν μπορούσε πιά να εργατώς και με μεγάλη δυσκολία σύρθηκε ως το κρεβάτι του, βλαστημώντας την τύχη του και το εμπόδιο που παρουσιάστηρε...

Σέ λίγο τον πήρε ο ύπνος, χωρίς να το κατάλαβη.

Ο Δήμος, σάν τον είδε να κοιμάται, τον πιάσασε σιγά—σιγά και στάθηκε πάνω απ' το κεφάλι του.

— Δυστυχισμένο μάστορα! ψιθύρισε. Φαντάζομαι τί στενοχώρια σου!

Κι' έπειτα, ξαναγομίζοντας στο κατάστημα, κάθισε στο τραπέζι του γέρος.

Ξιμύρωσε κι' ο παραγιός ήταν ακόμα σκιμμένος στο τραπέζι. Το πετρέλαιο της λάμπας κόντενε να σπύθ.

Έξαφνα τότε, ο ρολογάς ξύτηνε. Ο ύπνος του είχε κάνει καλό και ήταν δροσερός και εύδιάθετος. Ωστόσο, ο Δήμος τον άκουσε να παραπονείται:

— Θεέ μου! σέ λίγο θα ρθουν οι πελάτες να πούν τα ρολόγια τους κι' εγώ δεν τά έχω έπισκευάσει ακόμα!... Για πρώτη φορά στη ζωή μου δεν θα φανώ συνεπής στο λόγο μου!...

Κι' ο μάτματα Γιάνκο μωάνοιξε την πόρτα.

— Τι ώρα είναι, μικρό μου; ρώτησε.

Μά την άπάντησε του την έδωσαν έφτά χιτυπήματα ενός ρολογιού, έφτά καιπιανές, συνοδειόμενες από το λάλημα ενός κοίτου.

— Τί σημαίνει αυτό! βροντοφώναξε ο ρολο-



ΤΙ ΓΙΝΕΤΑΙ ΣΤΟ ΧΟΛΛΥΓΟΥΝΤ ΚΑΙ ΣΤ' ΑΛΛΑ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ

Ο ΖΩΗ, ΟΙ ΕΡΩΤΕΣ, Ο ΑΠΙΣΤΙΕΣ, ΟΙ ΓΑΜΟΙ ΚΑΙ ΤΑ ΔΙΑΖΥΓΙΑ ΤΩΝ ΑΣΤΕΡΩΝ

(Ειδήσεις, πληροφορίες, κουτσομπολιό)



Ο γνωστότατος Γάλλος κωμικός Ρενέ Λεφρέρ, ο οποίος εινε μοναδικός στους ρόλους των αναποφασιστών.

«Ως έξης άφηνείται μιά δραματική της περιπέτεια στην 'Αφρική ή ύπερόχως ώραία βεντέτα του κινηματογράφου Έδβίνα Μπρίθ, ή πρωταγωνίστρια της ταινίας «Τρέιντερ Χόρν» :

« Βρεθήκατε ποτέ μπροστά στην τρελή ή επιθεσι ενός μαινομένου ονόκερου ; Έγώ βρεθήκα και νομίζω ότι δέν μπορεί νά δοκιμάση κανείς πώ αγωνιόδη συγκίνση.

Είμαστε στην Κενία και γυρίζαμε τό «Τρέιντερ Χόρν», όταν είδα έναν μεγάλο ονόκερο νά κοιμάται. Δέν υπορούσαμε, φυσικά, νά χάσουμε την ευκαιρία. Ο Βάν Ντάιν λοιπόν — σπουδής μας και άρχηγός της κινηματογραφικής άποστολής — και οι άδερατέ Κλάιντ ντέ Βίνα και Μπίνα Ρόμπερτς, πλησίασαν τις κινηματογραφικές μηχανές όσο μπορούσαν περισσότερο κοντά στο τέρας εκείνο. Τό πέλωριο θηρίο δέν έξυτησε και οι κινηματογραφιστάι πλησίασαν άκόμα περισσότερο.

Τότε ο Βάν Ντάιν πήρε τό όπλο του και συγχρόνως έφοριζε πέτρες στο θηρίο για νά ξυτηση.

Ο ονόκερος ξύτησε άμέσως, μύσισε τόν άέρα, μäs έπρόσεξε και χαμηλώνοντας τό κεφάλι του, ώρησε κατεπάνω μας. Κανείς δέν θά μπορούσε νά φαντασθή, ότι ένα τόσο πέλωριο τέρας, όπως ο ονόκερος, ήταν δυνατόν νά τρέχη τόσο γρήγορα. Κι όμως εινε ένα από τά γρηγορότερα θηρία της ζούγκλας.

Σέ δύο δευτερόλεπτα ήταν μπροστά μας, σ' άπόσταση μισού μέτρου. Έτοιμος νά μäs κατασπαράξη. Τότε τό όπλο του Βάν Ντάιν έκπαιροχόρησε και τό θηρίο έπεσε νεκρό επί τόπου, σαν ζεραινόληπτο.

Δέν θέλω ποτέ πια νά ξαναϊδώ ονόκερος.

\*\*\*

— Ο Ριζάρδος Μπάρφελμς και ή θελκτική γυναίκα του Γέοσια, πού γύρισαν πρδ δύο μηνών από ένα μεγάλο ταξείδι πού είχαν κάνει στην Εύρώπη και στην Κίνα, δέν πρόκειται νά μείνουν πολύν καιρό στο Χόλλυγουντ.

— Θα ξεκινήσουν σέ λίγες μέρες για ένα καινούριο ταξείδι στις Σκανδιναβικές χώρες.

— Νοίκισαν μάλιστα την έταυλί τους του Χόλλυγουντ στη Σιλβία Σίδνεϋ για ύλόκληρο τό γεωμώνα.

\*\*\*

— Κυκλοφόρησαν τελευταία στο Χόλλυγουντ πολλές φήμες, ότι ήπην ή Τζών Κράουφορντ κι' ο άνδρας της, ο Ντούγκλας Φαίριμαντς υός, βρίσκονται σέ διάσταση.

— Έν τούτοις, πριν από λίγες μέρες, ο Ντούγκλας πήγε με άεροπλάνο νά ιδή τη Τζών, πού γύριζε μιά ταινία στην Καταλίνα γας.

Ο Δήμος, άκούγοντάς τον, έγινε κίτρινος σαν λεμόν.

— Έγώ, άφεντικό, διόφθωσα αυτά τά ρολόγια, ενώ εσύ κοιμόσουν !... ψυθύρισε τρέμοντας άπ' τό φόβο του. Μη με διώχνεις, άφεντικό !...

Ο γέρος άπόμεινε άναυδος. Κατόπιν, άνοιξε την άγκαλιά του και ελπε με δακρυσιμένη φωνή :

— Νά σέ διώξω, παιδί μου !... Νά διώξω εσένα, πού μου έσωσης την τιμή ! Ωστε, ενώ εγώ κοιμόμουν, εσύ μάθαινες την τέχνη ; Κι' όσο συλλογίζομαι, ότι δέν ήθελα από έγωισμό, νά σ' άφήσω νά μάθης τη δουλειά, ότι ζητούσα νά καταστρέψω ένα ταλέντο σαν τό δικό σου !... Τι μεγάλο μάθημα μου έδωσες, παιδί μου !... Από δω και μπρός, θά μένης πάντοτε κοντά μου !... Έσύ θά μ' άντικαταστήσης στο μαγαζί μου, όταν θά κλείσω τά μάτια μου !...

«Υστερ' από μιά βδομάδα, ο μάχημα Γιάνκο κρεμούσε κάτω άπ' τό ρολόι πού βρισκόταν έξω άπ' τό μαγαζί του, μιά έπιγραφή με ζωηρά γράμματα. Και οι διαβάτες πού είχαν μάθει την ιστορία του ρολογιά και του παραγού του, διάβαζαν με συγκίνηση την έξής έπιγραφή :

ΩΡΟΛΟΓΟΠΟΙΕΙΟΝ  
ΓΙΑΝΚΟ ΚΑΙ ΥΙΟΥ

ΑΙΔΗ ΝΙΚΟΛΕΣΚΟ

— Έτοιμα ταξείδια, δέν τά έπιχειρούν άσφαλώς οι σύζυγοι πού βρίσκονται σέ διάσταση με τις γυναίκες τους. Άρα ο Ντούγκλας κι' ή Τζών εινε άγαπημένοι, σαν δύο τριγώνα.

\*\*\*

— Η Κλοντέττ Κολμπερ και ο Νόρμαν Φόστερ, των όποιων ο γάμος έγινε αίτια νά κυκλοφορήσουν τόσες και τόσες φήμες, νοίκισαν τελευταία μιά βίλλα έξω άπ' τό Χόλλυγουντ.

Στη βίλλα αυτή ζουν ταριαστά κι' άγαπημένα, μακριά άπ' την κυκλοφορία του κόσμου.

— Άν κι' εινε γεμιάνας, τό Χόλλυγουντ έξακολουθεί νά εχη θαυμάσιο καιρό. Στην πλάξ του ή βεντέτες κάνουν καθημερινώς έπίδειξι της ώμορφιάς και της κομφοτήτος των.

— Έτσι βλέπει κανείς εκεί τόν Μωρίς Σεβαλιέ, ο όποιος κάνει ήλιοθεραπεία, τη Μαριλέν Ντήτοϋ, τόν άνδρα της και τό κοριτσάκι τους, τόν Ράβου Κούπερ, με ένα θαυμάσιο κοστούμι σπόρ, την Κόνστανς Τάμπατς, με άσπρες πατζάμες, την Ήλην Πέρου, πάντα ήλιοκαμμένη κι' όλους τέλος τους γνωστούς άστέρους της μεγάλης κινηματογραφουπόλειους.

— Άπολαμβάνουν όλου τους τόν ήλιο και την καλοκαιρία, για την όποία ή Καλλιφορνια φημίζεται, όσο και ή Ριβιέρα.

\*\*\*

— Άλλα μέν βουλά... άστέρων, άλλα δε έταιρεία κελεύουν.

— Έτσι λοιπόν, ο Ριζάρδος Άρλεν και ή γυναίκα του, ή Τζορτζίνα Ράλστον, λογάριζαν νά περδσουν έφρέτος τις χειμερινές διακοπές των στην Εύρώπη και νά έπισκεφθούν τό Παρίσι.

— Η έταιρεία διωος, στην όποία εργάζονται, υποχρέωσε τόν Άρλεν νά πρωταγωνιστήση σέ μιά ταινία πού θά γυριστή στις Νότιες Θάλασσες.

— Κι' έτσι, οι δύο σύζυγοι, άντι νά πάνε στην Εύρώπη, θά πάνε στη Νότιο Άμερική !

\*\*\*

— Ποιός θυμάται τη Μπέττυ Μπλάιθ, τη «Βασίλισσα του Σαβά», μιάς άπ' τις μεγαλύτερες ταινίες πού είδαμε άμέσως μετά τόν πόλεμο ;

— Η Μπέττυ Μπλάιθ ειχε έξακολουθει έντελώς άπ' την όδόν, ειχε παντρευτεί και ζούσε με τόν άνδρα της, τόν Παύλο Σκάρτον, σ' ένα κτηματάκι της Δυτικής Άμερικής.

— Έκανε εκεί την πώ άστική ζωή, φροντίζοντας για τόν κήπο της και για τό νοικοκυριό της.

— Την ημέρα διωος της διεκεκτήσης έπετείου των γάμων της, μιά έταιρεία την θυμήθηκε και της έπρότεινε νά πρωταγωνιστήση σέ δύο ταινίες.

— Η Μπέττυ δέχτηκε κι' έτσι θά την ξαναδούμε πάλι στην όδόν.

\*\*\*

— Η Άννίτα Πιέτς έχτισε ένα μικρό γυμναστήριο στη βίλλα της, στο Μαχάταν.

— Έτσι ή ώμορφη ξανθή Άννίτα θά τελειοποιηθή στά άγαπημένα της σπόρ.

\*\*\*

— Άν και λέγεται — υπό έχεμύθειαν πάντοτε — ότι ή Μίριαμ Χάπκινς και ο άνδρας της, ο Άρστεν Πάρκερ, πήραν κρυφά τό διαζύγιό τους στο Μεξικό, οι δύο σύζυγοι έμπαραινίζονται διακριώς μαζί στη Νέα Υόρκη.

— Η κακός γλώσσες διωος λοχυρίζονται, ότι δέν αποκλείεται νά τά ξαναφτιασαν.

— Η Μίριαμ ώστόσο, έξομολογήθηκε στις πώ στενές φιλενάδες της, ότι λογαριάζει ν' άγοράση ένα αγρόκτημα στην Κοννεκτικουτή και ν' άποσυρθή εκεί. Πριν από λίγες εβδομάδες μάλιστα υιοθέτησε ένα αγρόκτι άπ' τό Σικάγο.

— Κατόπιν όλων αυτών, κανείς δέν ξέρει αν ή Μίριαμ θά χωρίση, θά ξαναπαντρευτή ή θά μείνη με τό σημερινό της σύζυγο.



Ο Άνδρέας Μπερλέ, ο περιφημός διά τό πάθος του Γάλλος κωμικός του κινηματογράφου.